

Αλλαντική Τοξίνη: Βασικά στοιχεία για τους ασθενείς

ΤΙ ΕΙΝΑΙ;

Η αλλαντική νευροτοξίνη είναι μια πρωτεΐνη που απαντάται στην φύση και παράγεται από το βακτήριο *clostridium botulinum*.

Παλαιότερα, ήταν γνωστή μόνο ως μια επικίνδυνη δηλητηριώδης ουσία. Όταν η αλλαντική τοξίνη μολύνει κάποιο τρόφιμο, μπορεί να προκαλέσει Αλλαντίαση, μια βαριά και δυνητικά θανατηφόρο ασθένεια. Τα τελευταία 40 χρόνια, όμως, οι ερευνητές κατάφεραν να μετατρέψουν την ουσία αυτή σε ένα ασφαλές και αποτελεσματικό φάρμακο που μπορεί να αντιμετωπίσει πολλές ασθένειες όταν χρησιμοποιείται στις σωστές δόσεις.

ΠΩΣ ΔΡΑ;

Κατά τη διάρκεια της αγωγής, η αλλαντική τοξίνη χορηγείται με ένεση σε κάποιο μυ ή αδένα. Οι απολήξεις των νευρών συλλέγουν την τοξίνη και αυτή μπλοκάρει την σύνδεση του νεύρου με το μυ ή τον αδένα, κάνοντας έτσι το μυ να χαλαρώσει ή τον αδένα να μειώσει την παραγωγή σάλιου ή ιδρώτα.

Δύο τύποι αλλαντικής τοξίνης είναι αυτήν τη στιγμή διαθέσιμοι στους ασθενείς: οι Τύποι Α και Β. Από χώρα σε χώρα, μπορεί οι διαθέσιμες επιλογές να διαφέρουν:

Τύπος Α

- onabotulinumtoxinA
- abobotulinumtoxinA
- incobotulinumtoxinA

Τύπος Β

- rimabotulinumtoxinB

Οι διάφορες τοξίνες μπορεί να διαφέρουν στην ισχύ και την ικανότητά τους να διαχέονται στον ιστό που χορηγούνται. Γενικά, όλες δρουν με τον ίδιο τρόπο και έχουν την ίδια επίδραση στους μυς ή στους αδένες. Παρ' όλα αυτά, τα φάρμακα αυτά δεν είναι απόλυτα ισοδύναμα. Η δοσολογία διαφέρει για το καθένα, έτσι οι γιατροί πρέπει να χρησιμοποιήσουν τη σωστή δόση για την εκάστοτε τοξίνη. Μετά από μια ένεση, χρειάζονται 2 ως 7 ημέρες για να φανεί το πρώτο αποτέλεσμα. Το φάρμακο φτάνει τη μέγιστη δράση του μετά από περίπου 2 εβδομάδες και έπειτα σταδιακά εξασθενεί. Καθώς το αποτέλεσμα είναι παροδικό, οι ενέσεις αλλαντικής τοξίνης πρέπει να επαναλαμβάνονται κάθε 3 με 6 μήνες. Δεν επαναλαμβάνονται ωριότερα του τριμήνου ώστε να προληφθεί η απόρριψη της θεραπείας από τον οργανισμό μας.

ΠΟΙΕΣ ΑΣΘΕΝΕΙΕΣ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΕΙ Η ΑΛΛΑΝΤΙΚΗ ΤΟΞΙΝΗ;

Η αλλαντική τοξίνη πρωτοχρησιμοποιήθηκε από τους οφθαλμίατρους ως μια εναλλακτική θεραπεία αντί της χειρουργικής για τον στραβισμό. Έπειτα οι νευρολόγοι άρχισαν να τη χρησιμοποιούν για τους ασθενείς με υπερβολικές μυϊκές συσπάσεις εξαιτίας κινητικών διαταραχών, όπως η δυστονία. Για πολλές από αυτές τις καταστάσεις δεν υπήρχε καμία άλλη διαθέσιμη θεραπεία.

Η αλλαντική τοξίνη είναι αποτελεσματική θεραπεία για τα εξής:

1. **Δυστονία:** Ακούσιοι μυϊκοί σπασμοί ή συσπάσεις που προκαλούν στροφικές, σπασμωδικές κινήσεις ή ασυνήθεις θέσεις μερών του σώματος:
 - Αυχενική δυστονία (ραιβόκρανο), όπου συσπάσεις των μυών του αυχένα οδηγούν σε μη φυσιολογική στροφή, κλίση ή συστρόφη της κεφαλής
 - Υπέμετρο ανοιγοκλείσιμο ή σπασμός των βλεφάρων (βλεφαρόσπασμος)
 - Μη φυσιολογικές κινήσεις του σαγονιού ή του κάτω μέρους του προσώπου (στοματογοναθική δυστονία)
 - Σπασμοί των φωνητικών χορδών (λαρυγγική δυστονία ή σπασμωδική δυσφωνία)
 - Δυστονία στο χέρι ή στο άνω άκρο, πχ σπασμός του γραφέα
2. **Ημίσπασμος προσώπου:** συσπάσεις των μυών γύρω από το ένα μάτι ή στη μια πλευρά του προσώπου.
3. **Σπαστικότητα:** Αυτή η κατάσταση προκαλεί σπασμούς των μυών και αυξημένο μυϊκό τόνο. Συναντάται στην εγκεφαλική παράλυση, μετά από εγκεφαλικά επεισόδια ή τραυματισμούς του νωτιαίου μυελού και στην πολλαπλή σκλήρυνση
4. **Υπερβολική εφίδρωση ή υπεριδρωσία:** αφορά την μασχάλη.
5. Άλλες καταστάσεις που μπορεί να βελτιωθούν μετά την έγχυση αλλαντικής τοξίνης:
 - Τρόμος κεφαλής, χεριών ή στη φωνή
 - Τικ
 - Αυξημένη εκροή σιέλου απ' το στόμα (σιελόρροια) σε ασθενείς με νόσο του Parkinson ή με νόσο κινητικού νεύρου
 - Υπερδραστήρια κύστη
 - Χρόνια ημικρανία

Αλλαντική Τοξίνη: Βασικά στοιχεία για τους ασθενείς

ΕΙΝΑΙ ΑΣΦΑΛΗΣ;

Αν και η αλλαντική τοξίνη είναι δηλητηριώδης, σε κατάλληλες δόσεις, στα σωστά σημεία, είναι ασφαλής και αποτελεσματική. Η συνηθέστερη ανεπιθύμητη ενέργεια είναι η μυϊκή αδυναμία κοντά στο σημείο της ένεσης, πχ χαμήλωμα του βλεφάρου ή διπλή όραση μετά από μια ένεση κοντά στο μάτι. Άλλες ανεπιθύμητες ενέργειες μπορεί να είναι ο πόνος, οι μώλωπες ή η εκροή αίματος στο σημείο της ένεσης. Πολύ σπάνια μπορεί να οδηγήσει σε γενικευμένη αδυναμία ή συμπτώματα παρόμοια με αυτά της γρίπης. Οι ενέσεις πρέπει πάντα να γίνονται από έμπειρους και εκπαιδευμένους ιατρούς.

ΤΙ ΝΑ ΠΕΡΙΜΕΝΩ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΓΩΓΗ ΜΕ

ΑΛΛΑΝΤΙΚΗ ΤΟΞΙΝΗ;

Η αλλαντική τοξίνη είναι πολύ αποτελεσματική και αναμένεται βελτίωση κατά 50-90% για τουλάχιστον 2-3 μήνες. Αν οι ενέσεις δεν φανούν αποτελεσματικές, τότε το ενδεχόμενο αλλαγής της δόσης ή του σημείου της ένεσης πρέπει να αξιολογηθεί.